

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 9C/708/1998
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7698899631
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2018:7698899631.33

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Radoslav BALÁŽ v spore žalobkyne N. E., P. XX.XX.XXXX, Y. P. Z. XX, právne zastúpenej JUDr. Štefan Kamenický, advokát, Hviezdoslavova 7, Spišská Nová Ves proti žalovaným X/ G. E., P. XX.XX.XXXX N. X/ U. E., P. XX.XX.XXXX, A. Y. P. Z. XX, obaja právne zastúpení JUDr. Danica Holková, advokátka, Hviezdoslavova 7, Spišská Nová Ves, o náhradu škody s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 2.158,91 Eur za obdobie od 09.11.2012 do zaplatenia uvedenej istiny 2.158,91 Eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Z a m i e t a sa žaloba žalobkyne o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 2.158,91 Eur za obdobie od 08.12.2010 do 08.11.2012.

III. Stranám sporu a D.Z. Z., P. XX.XX.XXXX sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

IV. Nepriznáva sa Slovenskej republike nárok na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách štátu.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa N. E. spolu s pôvodnou žalobkyňou v 2. rade, D. Z., podali na tunajšom súde návrh o náhradu škody, pričom v konaní 1C/307/94 súd návrh na zaplatenie sumy 1.512,- Sk zamietol a v prevyšujúcej časti návrh vylúčil na samostatné konanie, ktoré sa v súčasnosti vedie pod sp.zn. 9C/708/1998.

2. Podaním zo dňa 31.10.2000, doručeným tunajšiemu súdu dňa 2.11.2000 žalobkyňa rozšírila svoj žalobný návrh a to tak, že sa dožadovala zaviazat' žalovaných v 1. a 2., rade na zaplatenie sumy 193.392,01 Sk a zároveň na uloženie povinností žalovaným na par. č. XXX, XXX, XXX U..Ú.. P. Z. prevádzkať orbu po vrstevnici a tiež uloženie povinností žalovaným zriadiť na par. č. XXX U..Ú.. P. Z., v mieste pod vysokou medzou, rigol zospádovaný v smere k par. č. XXX U..Ú.. P. Z., tak, ako bude vyšrafovaný na budúcom geometrickom pláne. Ďalej sa dožadovala, aby žalovaným súd uložil zriadiť rigol na parc. č. XXX U..Ú.. P. Z. v mieste pôvodnej medze tak, ako bude vyšrafovaný v budúcom geometrickom pláne, ďalej na uloženie povinnosti par. č. XXX - záhrada, k.ú. P. Z. vyspádovať smerom opačne od pozemku žalobkyne, teda k par. č. XXX, U..Ú.. P. Z., na uloženie povinnosti v časti za oporným múrom, teda na parc. č. XXX, U..Ú.. P. Z. zriadiť rigol smerujúci k parc. č. XXX, U..Ú.. P. Z. tak, ako bude vyšrafovaný na budúcom geometrickom pláne, na uloženie zriadiť rigol pozdĺž parc. č. XXX, XXX N. XXX, U..Ú.. P. Z. tak, ako bude označený na budúcom geometrickom pláne s tým, že jeho vyústenie bude do verejného rigolu nachádzajúceho sa na par. č. XXX/X, U..Ú.. P. Z., a tiež priznať aj

trovy konania v prospech žalobkyne. Súd úpravu žalobného návrhu v zmysle vyššie uvedeného znenia pripustil uznesením, vyhláseným na pojednávaní dňa 06.10.2004.

3. Žalobkyňa svoj pôvodný návrh odôvodnila tým, že jej vznikla škoda zatekaním dažďovej vody zo záhrady žalovaných. Niekoľkokrát spolu s pôvodnou žalobkyňou v 2. rade žiadali žalovaných, aby spodnú časť záhrady upravili tak, aby nedošlo k zatekaniu vody na ich dvor a nepoškodzovalo im rodinný dom. Nakoľko k úprave terénu zo strany žalovaných nedošlo a všetka voda na jar 1993 z topiaceho sa snehu stekala na ich dvor, došlo k spadnutiu omietky. Škodu nahlásili aj na Slovenskej poisťovni, pracovník ktorej prišiel škodu dňa 21.12.1993 obhliadnuť a listom zo dňa 23.12.1993 oznámil, že k poškodeniu fasády a muriva verandy rodinného domu došlo dôsledkom podmáčania základov povrchovými vodami z atmosférických zrážok, ktoré stekajú z príslušného pozemku žalovaných a nie sú dostatočne odvodnené.

4. Žalovaní sa k pôvodnému návrhu vyjadrili písomne podaním zo dňa 3.10.1994, v ktorom okrem iného poukázali na to, že nebohí rodičia žalobkyne postavili rodinný dom asi roku 1967. Záhrada, ktorá žalobkyňu ako aj pôvodnej žalobkyňu v 2. rade vadila, existovala dlhé roky pred výstavbou rodinného domu. Jej svahovitosť je totožná so susednými záhradami, t.j. aj so záhradou žalobkyne. Oni nevykonávali žiadne zemné práce ani terénne úpravy. Tiež uviedli, že sa domnievajú, že omietka na verande opadáva tým, že nebola stavaná súčasne s domom.

5. V priebehu konania pôvodná žalobkyňa v 2. rade, D. Z. svoj návrh zobrala späť a súd uznesením 9C/708/98 - 195 zo dňa 02.11.2006 konanie o jej návrhu zastavil.

6. Uznesením sp.zn. 9C/708/1998-366 zo dňa 27.01.2012 súd vylúčil konanie o uloženie povinností žalovaným v 1. a 2. rade prevádzať orbu po vrstovniciach na parc. č. XXX, XXX N. XXX U..Ú.. P. Z. a povinnosti zriadiť na parc. č. XXX U..Ú.. P. Z. v mieste pod vysokou medzou rigol so spádovaním v smere k parc. XXX U..Ú.. P. Z. tak, ako bude vyšrafovaný na budúcom geometrickom pláne, zriadiť rigol na parc. č. XXX U..Ú.. P. Z. v mieste pôvodnej medze tak, ako bude vyšrafovaný v budúcom geometrickom pláne a uložiť žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť parc. č. XXX, záhrada k.ú. P. Z. vyspádovať smerom opačne od pozemku žalobkyne, teda k parc. č. XXX U..Ú.. P. Z. a uložiť povinnosť žalovaným v 1. a 2. rade v časti za oporným múrom, teda na parc. č. XXX U..Ú.. P. Z. zriadiť rigol smerujúci k parc. č. XXX U..Ú.. P. Z. tak, ako bude vyšrafovaný na budúcom geometrickom pláne a zriadiť rigol pozdĺž parc. č. XXX, XXX N. XXX U..Ú.. P. Z. tak, ako bude označený na budúcom geometrickom pláne s tým, že jeho vyústenie bude do verejného rigolu, nachádzajúceho sa na parc. č. XXX/X U..Ú.. P. Z. na samostatné konanie, ktoré sa ďalej viedlo pod sp.zn. 16C/19/2012.

7. Medzitýmnym rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 9C/708/1998- 369 zo dňa 27.1.2012 súd určil, že uplatňovaný nárok žalobkyne voči žalovaným v 1. a 2. rade je čo do základu opodstatnený v rozsahu 24 %. Uvedený rozsudok potom, čo voči nemu podali odvolanie žalovaní bol potvrdený aj rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/110/2012-398 zo dňa 23.5.2013, na základe čoho nadobudol právoplatnosť dňa 16.7.2013. Z tohto hľadiska sa teda súd v tejto časti konania zameril už len na ustálenie výšky tejto škody.

8. Žalobkyňa na pojednávaní konanom dňa 9.11.2015 cestou svojho právneho zástupcu si v rámci upresnenia žalobného petitu uplatnila voči žalovaným aj zaplatenie zákonného úroku z omeškania od 2.11.2000 až do zaplatenia, pričom súd uznesením vyhláseným na uvedenom pojednávaní pripustil uvedenú zmenu žalobného návrhu.

9. Rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 9C/708/1998-550 zo dňa 9.11.2015 súd zaviazal žalovaných povinnosťou spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňu sumu 2.158,91 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 2.158,91 EUR od 08.12.2000 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I. predmetného rozsudku), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol rozsudku (výrok II. predmetného rozsudku) a výrokom II. rozhodol, že o trovách konania strán sporu (t.j. účastníkov konania podľa pôvodnej úpravy) a trovách štátu rozhodne samostatným uznesením v lehote do 30-tich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

10. Proti uvedenému rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote žalovaní v 1. a 2. rade odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/, e/, f/ a navrhli, aby krajský súd napadnutý rozsudok zmenil tak,

že ich zaviazže zaplatiť žalobkyni sumu 539,72 EUR do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, príp., aby v zmysle § 221 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako prvé v podanom odvolaní žalovaní vzniesli námietku premlčania vo vzťahu k nároku na úrok z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 2.158,91 EUR od 8.12.2000 do zaplataenia s odôvodnením, že počiatok plynutia premlčacej doby úrokov z omeškania je podľa názoru žalovaných totožný s počiatkom plynutia premlčacej doby finančného dlhu. Žalobkyňa spísala pôvodný návrh dňa 31. 10. 2000 a tomto návrhu sa domáhala zaplataenia sumy 193.392,- Sk do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, teda v žalobe podanej v roku 2000 si neuplatnila žiadne úroky zo žalovanej sumy. Úroky zo žalovanej sumy si uplatnila až svojím podaním dňa 31. 1.2014. Žalovaní vyjadrili názor, že právo na úroky z omeškania sa premlčí ako celok, a preto nemožno priznať jednotlivé časti úrokov z omeškania iba za niektoré obdobie, teda ani za obdobie nasledujúce po tom, ako si podaním zo dňa 31. 1. 2014 tieto úroky žalobkyňa uplatnila. Žalovaní majú za to, že povinnosť platiť úroky z omeškania nevzniká samostatne, ale jednorázovo v deň, v ktorom sa dlžník mal ocitnúť v omeškaní so splnením záväzku. Ak si teda žalobkyňa uplatnila úroky z omeškania podaním zo dňa 31. 1. 2014, urobila tak po uplynutí trojročnej premlčacej doby, a preto v odvolaní žalovaní vzniesli námietku odvolania a vyjadrili názor, že v zmysle § 205a ods. 1/ písm. b/ O.s.p. je tu teda daný odvolací dôvod, keďže v konaní došlo k vade, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej.

11. Ďalej žalovaní namietali, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou rodinného domu, na ktorom bola škoda spôsobená s podielom 1/4-iny, a preto súd nesprávne vychádzal pri stanovení 24 % účasti na škode z celej vyčíslenej škody, z ktorej vypočítal 24 % a nevychádzal len zo sumy zodpovedajúcej výške spoluvlastníckeho podielu žalobkyne. Poukázali na to, že ďalšia spoluvlastníčka D. Z. bola pôvodne účastníčkou konania, avšak svoj návrh zobrala späť, (oznámila súdu, že nemá záujem byť účastníčkou konania) a súd uznesením zo dňa 2.11.2006 konanie o jej návrhu zastavil. D. Z. je vlastníčkou podielu 3/4-ín nehnuteľností a keďže svoj návrh zobrala späť, prejavila vôľu, že nechce požadovať škodu týkajúcu sa jej 3/4-nového podielu na týchto nehnuteľnostiach. Preto súd mal z výšky škodu vypočítať 24 % podiel iba zo spoluvlastníckeho podielu žalobkyne vo výške 1/4-iny, čomu zodpovedá 539,72 EUR.

12. Krajský súd v Košiciach, ako odvolací súd, rozsudkom sp.zn. 2Co/51/2016- 587 zo dňa 30.3.2017 vyššie uvedený odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie čo do výroku I uvedeného rozsudku v časti zaplataenia sumy 2.158,91 EUR potvrdil, zrušil čo do výroku I. uvedeného rozsudku v časti zaplataenia úroku z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 2.158,91 EUR od 08.12.2000 do zaplataenia a v rozsahu tohto zrušenia vec vrátil tunajšiemu súdu ako súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a odmietol odvolanie žalovaných proti II. a III. výroku rozsudku.

13. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, čo do zrušenej časti vyplynulo, že má za to, že námietka premlčania práva nepatrí medzi skutočnosti a dôkazy týkajúce sa skutkových tvrdení alebo aplikácie práva, ktoré sú významné pre rozhodnutie vo veci a ktoré je účastník povinný uplatniť pred súdom prvého stupňa. Ide o námietku právnu, ktorej sa netýka koncentračná zásada konania vyjadrená v ustanoveniach § 120 ods. 4 a § 205a Obč. súdneho poriadku a povinný subjekt ju môže uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci (rozhodnutie NS SR 4Obdo/39/2008). Koncentračná zásada konania vyjadrená v ustanoveniach § 120 ods. 4 a § 205a O.s.p. sa netýka uplatnenia námietky premlčania, iba že by uplatnenie námietky premlčania bolo spojené s neprípustným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov (uznesenie NS SR 5Mcd/14/2008). Ďalej odvolací súd poukázal na to, že v teórii i v praxi ostáva dlhodobo jednoznačne nevyriešenou otázkou, ako sa premlčujú úroky z omeškania, keďže v zásade existujú tri názory, a to 1/, že úroky z omeškania sa premlčujú samostatne, a to nezávisle od istiny, pričom premlčacia doba začína plynúť každým dňom omeškania k jednotlivým úrokom za konkrétny deň. 2/ úroky z omeškania sa premlčujú samostatne, avšak ich premlčanie je závislé od istiny, v dôsledku čoho sa všetky úroky z omeškania premlčia spoločne s istinou a po 3/ úroky z omeškania sa premlčujú samostatne, pričom ako jediné právo vznikajú prvým dňom omeškania a premlčia sa ako celok. Druhý a tretí názor majú rovnaký následok pre veriteľa a dlžníka, pretože v oboch prípadoch, ak dôjde k premlčaniu istiny už by nebolo možné úspešne uplatňovať úroky z omeškania. Vzhľadom na skutočnosť, že námietku premlčania vzniesli žalovaní až v odvolaní, súd prvej inštancie sa nezaoberal otázkou prípadného premlčania vo vzťahu k uplatneným úrokom z omeškania, teda nepodrobil prieskumu skutočnosti relevantné na rozhodnutie o tejto námietke, najmä vo vzťahu k stanoveniu počiatku plynutia premlčacej doby. Z uvedeného dôvodu odvolací súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre potvrdenie, ani zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k uplatnenému príslušenstvu pohľadávky, a preto v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. b/

a c/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie v časti úrokov z omeškania zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie, pričom podľa pokynu odvolacieho súdu je povinnosťou súdu prvej inštancie vysporiadať sa so vznesenou námietkou premlčania vo vzťahu k úrokom z omeškania, najmä ustáliť začiatok plynutia premlčacej lehoty a opakovane v tejto časti rozhodnúť a svoje rozhodnutie jasne a zrozumiteľne odôvodniť v zmysle zásad upravených v CSP. Zároveň uložil súdu prvej inštancie povinnosť rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

14. Vzhľadom na uvedený pokyn odvolacieho súdu, súd prvej inštancie postupujúc v zmysle 186 ods. 1 CSP, podľa ktorého sa nedokazujú okrem iného aj tie skutočnosti, ktoré sú súdu známe z jeho činnosti, ustálil tento skutkový stav:

15. Žalovaní v 1. a 2 rade cestou svojej právnej zástupkyne v ich odvolaní tvrdili, že žalobkyňa si úroky zo žalovanej sumy uplatnila až svojím podaním dňa 31.01.2014.

16. Takéto písomné podanie sa v spise sp.zn. 9C/708/1998 nenachádza.

17. Súdu z jeho rozhodovacej činnosti a síce z konania vedeného medzi týmito istými stranami sporu pod sp.zn. 16C/19/2012, je známe, že žalobkyňa práve v uvedenom konaní sp.zn. 16C/19/2012 podala písomné podanie zo dňa 31.01.2014, v ktorom upravovala svoj žalobný petit v rámci uvedeného konania pričom uznesením sp.zn. 16C/19/2012- 48 nebola pripustená zmena jej žaloby v znení, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni sumu 6.419,34 Eur so zákonným úrokom od 02.11.2000 až do zaplatenia.

18. V tomto konaní vedenom pod sp zn. 9C/708/1998 žalobkyňa až na pojednávaní konanom dňa 9.11.2015 cestou svojho právneho zástupcu si v rámci upresnenia žalobného petitu uplatnila voči žalovaným aj zaplatenie zákonného úroku z omeškania od 2.11.2000 až do zaplatenia, pričom súd uznesením vyhláseným na uvedenom pojednávaní pripustil uvedenú zmenu žalobného návrhu.

19. V rámci doplňujúcich skutkových tvrdení prednesených na pojednávaní konanom dňa 23.01.2018 žalobkyňa uviedla, že súdnym rozhodnutím priznaná istina jej zo strany žalovaných dosiaľ nebola zaplatená, nakoľko jej bolo povedané u exekútora, že keďže nie je právoplatný rozsudok, čo do úrokov z omeškania, nemôže si to od žalovaných žiadať.

20. Podľa § 118 ods. 1 Občianskeho zákonníka, predmetom občianskoprávných vzťahov sú veci, a pokiaľ to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty.

21. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

22. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis

23. Podľa § 10 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. z 18. apríla 1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „nar. vl. č. 87/1995 Z.z.“), ak došlo k omeškaniu pred 1. januárom 2009, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných do 31. decembra 2008.

24. Podľa § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z.z účinného do 31. decembra 2008, výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

25. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

26. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

27. Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

28. Podľa § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka, úroky a opakujúce sa plnenia sa premlčujú v troch rokoch; ak však ide o práva právoplatne priznané alebo písomne uznané, platí táto premlčacia doba, len pokiaľ ide o úroky a opakujúce sa plnenia, zročnosť ktorých nastala po právoplatnosti rozhodnutia alebo po uznaní.

29. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

30. Úroky z omeškania s plnením peňažného dlhu predstavujú paušalizovanú náhradu škody, ktorá veriteľovi vznikla tým, že nemohol po dobu omeškania zhodnotiť istinu dlhu. Počítajú sa za každý deň omeškania. (porovnaj Fekete, I: Občiansky zákonník. 3. Zväzok (Dedenie. Záväzkové právo-všeobecná časť). Veľký komentár, 2. Aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava: Eurokódex 2015, str. 427), resp. obdobne Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Obo 319/1999).

31. Vo všeobecnosti možno povedať, že dlžník je v omeškaní vtedy, ak záväzok nesplní v určenom čase, na určenom mieste a dohodnutým spôsobom. Omeškanie dlžníka trvá až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom. Základnou podmienkou omeškania dlžníka je splatnosť dlhu. Nárok veriteľa je splatný, keď dlžník plnenie, na ktoré je povinný, musí splniť. Splatnosť sa pritom môže určiť určitým dátumom alebo lehotou. K splatnosti nedochádza, keď dlžník môže splniť bez toho, aby bol na to i povinný. Ak deň splatnosti dlhu nie je dohovorený alebo inak určený, môže splatnosť dlhu privodiť veriteľ sám tým, že požiada dlžníka, aby dlh splnil. (§ 563 OZ). Fekete, I: Občiansky zákonník. 3. Zväzok (Dedenie. Záväzkové právo-všeobecná časť). Veľký komentár, 2. Aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava: Eurokódex 2015, str. 416).

32. V danom spore bolo preukázané, že žalobkyňa si svoj nárok na náhradu škody voči žalovaným uplatnila čo do sumy 165,97 EUR (t.j. sumy 5.000,- Sk, ako pôvodnej meny) svojou žalobou zo dňa 20.4.1994 podanou na súde dňa 28.4.1994, o ktorej sa pôvodne viedlo konanie pod sp.zn. 1C/307/1994, a konanie o tomto nároku bolo následne rozsudkom sp.zn. 1C/307/94-75 zo dňa 23.4.1997 vylúčené na samostatné konanie sp.zn. 9C/708/1998, a následne čo do sumy 6.419,44 EUR (t.j. sumy 193.392,01 Sk, ako pôvodnej meny) podaním zo dňa 31.10.2000, ktoré bolo žalovaným cestou ich právnej zástupkyne doručené dňa 07.12.2000. Žaloba zo dňa 20.04.1994 bola obom žalovaným doručená dňa 29.09.1994.

33. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, nárok veriteľa je splatný, keď dlžník plnenie, na ktoré je povinný, musí splniť. Ak deň splatnosti dlhu nie je dohovorený alebo inak určený, môže splatnosť dlhu privodiť veriteľ sám tým, že požiada dlžníka, aby dlh splnil. (§ 563 Občianskeho zákonníka). Z hľadiska nároku žalobkyne na náhradu škody to teda môže byť jedine deň, kedy si túto škodu uplatnila u žalovaných. V danom prípade požiadavka na plnenie zo strany žalobkyne voči žalovaným bola vznesená čo do sumy 165,97 EUR momentom doručenia pôvodnej žaloby dňa 29.09.1994 a čo do sumy 6.419,44 EUR momentom doručenia podania zo dňa 31.10.2000, ktorým upravila svoju žalobu tak, že sa uvedenej sumy domáhala, žalovaným, čo sa stalo dňa 07.12.2000, kedy uvedené podanie bolo doručené ich právnej zástupkyne.

34. Následne dňom 08.12.2000, t.j. dňom nasledujúcim po dni jeho doručenia sa teda žalovaní dostali do omeškania s uvedeným peňažným plnením v súlade s § 563 Občianskeho zákonníka, ktorého sa žalobkyňa voči nim domáhala.

35. Uvedeným dňom vzniklo žalobkyni oprávnenie si uplatňovať voči žalovaným úrok z omeškania a týmto dňom nastal aj začiatok plynutia premlčacej doby pre tieto úroky z omeškania.

36. Samotná žalobkyňa si uvedený úrok uplatnila až od 02.11.2000 v „zákonnej výške“, takže prípadné posudzovanie úrokov z omeškania pred týmto dátumom bolo irelevantné.

37. Navyše rozsudkom sp.zn. 9C/708/1998-550 zo dňa 09.11.2015 súd výrokom I. pôvodne zaviazal žalovaných povinnosťou spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni spolu s priznanou istinou úrok z omeškania vo výške 17,6 % ročne z priznanej istiny len za obdobie od 08.12.2000 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti, teda aj v časti žalobkyňou uplatneného úroku z omeškania za obdobie od 02.11.2000 do 07.12.2000 zamietol, pričom odvolací súd rozsudkom sp.zn. 2Co/51/2016- 587 zo dňa 30.3.2017 uvedený zamietajúci výrok potvrdil, resp. odvolanie žalovaných aj voči tomuto výroku odmietol.

38. Je teda zrejmé, že súd v rámci tohto konania po vrátení veci odvolacím súdom sa mohol zaoberať už len úrokom z omeškania uplatňovaným za obdobie od 08.12.2000 do zaplatenia istiny.

39. Pokiaľ ide o samotné premlčanie úrokov z omeškania, je pri jeho posudzovaní potrebné vychádzať zo samotného charakteru predmetných úrokov z omeškania. Tieto predstavujú príslušenstvo istiny a ako také sú však spôsobilé byť samostatnou vecou v občianskoprávnom zmysle slova.

40. Účelom inštitútu premlčania je stimulácia veriteľa k včasnému uplatneniu jeho práv, snaha predchádzať dôkaznej núdzi na strane veriteľa, ktorá vzniká v dôsledku plynutia času, prispieť k právnej istote v súkromnoprávnych vzťahoch. Účelom právnej úpravy úrokov z omeškania je zabezpečenie plnenia včas, čiastočná náhrada škody vzniknutá omeškaním plnenia, sankčná funkcia potrestania dlžníka za porušenie povinnosti. Preto aj výklad premlčania úrokov z omeškania vychádza zo zachovania rovnováhy splnenia účelu týchto právnych inštitúcií.

41. Právo na úrok z omeškania je právom, ktoré sa premlčuje za každý deň samostatne, pričom nemusí byť uplatnené za celé obdobie omeškania. Uplynutím už len jediného dňa v rozsahu jeho 24 hodín sa dlžník môže dostať do omeškania nezaplatením istiny a už za tento deň môže veriteľ uplatniť svoje právo na úrok z omeškania, ako aj za každý nasledujúci deň omeškania bez toho, aby bolo potrebné súčasne uplatniť aj nárok na zaplatenie istiny ako hlavného záväzku. Úrok z omeškania vzniká v dôsledku povinnosti dlžníka splniť záväzok, t.j. z povinnosti nebyť v omeškaní a ak dlžník svoj záväzok nesplní, resp. záväzok nezanikne najneskôr v deň jeho splatnosti, dlžník porušil povinnosť nebyť v omeškaní, z ktorej vzniká právo na úrok z omeškania za tento deň. Zároveň k rovnakému dňu porušenia povinnosti začína plynúť premlčacia doba k takto vzniknutému právu z porušenia povinnosti k úroku z omeškania. Porušením svojej povinnosti splniť záväzok, resp. povinnosť nebyť v omeškaní, dlžník vytvára pre seba každý deň novú možnosť porušiť povinnosť splniť záväzok i nasledujúci deň. Trvanie omeškania je preto potrebné chápať a vykladať ako každodenné nové porušenie povinnosti dlžníka splniť záväzok. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2 Obdo 36/2010 zo dňa 18. augusta 2011 zverejený aj v Súbore ASPI pod identifikačným číslom: JUD74941SK).

42. Vychádzajúc tak z názoru Najvyššieho súdu SR prezentovaného v jeho rozsudku sp.zn. 2Obdo 36/2000 zo dňa 18.8.2011, prihliadajúc, že ide o neskorší právny názor na danú problematiku, úroky z omeškania sa tak premlčujú vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe z čoho vyplýva, že ich možno úspešne uplatniť v uzavretom časovom intervale, ohraničenom tromi rokmi odo dňa podania žaloby späťne (ostatné neskoršie sú premlčané v dôsledku uplynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby k jednotlivým denným úrokom z omeškania) a dňom, keď vznikne možnosť na účinné vznesenie námietky premlčania voči istine. Tento interval je však vždy maximálne tri roky bez jedného dňa a každým uplynutým dňom sa o deň znižuje.

43. V danom spore súdom priznaná istina 2.158,91 EUR nie je premlčaná, ale naopak tým, že bola súdom priznaná od vykonateľnosti rozsudku sp.zn. 9C/708/1998- 550 zo dňa 09.11.2015, začala pre ňu v súlade s § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, plynúť nová desaťročná premlčacia doba.

44. Uvedený rozsudok sa však nevzťahoval na úroky z omeškania z tejto istiny, keďže v časti týchto úrokov bol predmetný rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Je preto zrejmé, že na tieto

úroky z omeškania sa nevzťahuje desaťročná premlčacia doba v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale trojročná premlčacia doba v zmysle § 110 ods. 3 prvá veta Občianskeho zákonníka.

45. Žalovaní voči týmto úrokom z omeškania vzniesli námietku premlčania v svojom odvolaní zo dňa 28.12.2015, doručenom súdu toho istého dňa, ktorým sa odvolali voči sp.zn. 9C/708/1998- 550 zo dňa 9.11.2015.

46. Pri zohľadnení názoru, že úrok z omeškania je právom, ktoré sa premlčuje za každý deň samostatne, skutočnosti, že si tieto úroky uplatnila žalobkyňa až dňa 9.11.2015 a plynutia trojročnej premlčacej doby pre tieto úroky v zmysle § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka, je teda zrejmé, že mohlo dôjsť k premlčaniu úrokov z omeškania z priznanej istiny 2.158,91 Eur len za obdobie od 08.12.2010 do 08.11.2012.

47. V tejto časti úrokov z omeškania preto súd žalobu žalobkyne zamietol.

48. Úroky z omeškania za obdobie počnúc od 09.11.2012 si žalobkyňa už svojim podaním zaznamenaným do súdnej zápisnice dňa 09.11.2015 stihla uplatniť v trojročnej premlčacej dobe, keďže pri úroku z omeškania za deň 09.11.2012 si tento uplatnila v posledný deň tretieho roku premlčacej doby (t.j. 09.11.2015 keďže tento ešte neuplynul) a vo vzťahu k ďalším úrokom z omeškania nasledujúcim po tomto dni táto lehota ešte neuplynula a zároveň uvedeným podaním spísaným do súdnej zápisnice dňa 09.11.2015 nastalo spočívanie plynutia tejto premlčacej doby v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka.

49. Súd sa nestotožnil s názorom žalovaných, že predmetné žalobkyňou uplatnené úroky z omeškania mali byť premlčané. Žalovaní síce vo svojej argumentácii sa odvolávali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.6.2010, kedy uvádzali sp.zn. Cdo 157/2009 (správne však malo ísť o sp.zn. 1 Cdo 157/2009), avšak súd je toho názoru, že uvedené závery Najvyššieho SR súdu v tomto rozhodnutí boli korigované závermi Najvyššieho súdu SR vyslovenými k tejto otázke v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Obdo 36/2000 zo dňa 18.8.2011, teda v rozhodnutí neskoršom.

50. Pokiaľ ide o priznanú výšku úrokov z omeškania, žalobkyňa si uplatnila zákonný úrok z omeškania od 2.11.2000. V uvedenom období sa tento úrok predstavoval v zmysle § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z.z účinného v uvedenom období dvojnásobok diskontnej (základnej) sadzby určenej k uvedenému dňu Národnou bankou Slovenska, čo pri 8,8% p.a. predstavovalo úrok z omeškania vo výške 17,6% p.a..

51. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že podľa záverov ustálených v rozhodovacej praxi súdov nemusí byť príslušenstvo pohľadávky uplatnené po dobu do zaplatenia pohľadávky v návrhu na začatie konania presne vyčíslené a postačí, ak je v návrhu uvedený druh príslušenstva, spôsob, akým možno určiť jeho výšku (sadzbu) a deň, od ktorého má byť toto príslušenstvo priznané súdom (Rc 14/1998, resp. (Fekete, I : Občiansky zákonník. 1. Zväzok (Všeobecná časť). Veľký komentár, 2. Aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava: Eurokódex 2014, str. 786).

52. Návrh žalobkyne na priznanie „zákonného“ úroku z omeškania od 02.11.2000 spĺňal, a preto súd tento úrok priznal v už uvedenej výške 17,6 % p.a., postupujúc v zmysle vyššie popísaných intenciách.

53. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

54. Podľa § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

56. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

57. Podľa § 259 CSP, ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok.

58. Súd bol toho názoru, že v danom prípade sú tu dané dôvody hodné osobitného zreteľa preto, aby súd žiadnej zo strán sporu, rovnako tak ani štátu a tiež pôvodnej žalobkyni v 2. rade (D. Z.) nepriznal nárok na ich náhradu.

59. Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd v danom prípade považoval skutočnosť, že k vzniku škody, ktorej sa v tomto konaní domáhala súčasná žalobkyňa viedlo viacero príčin, ktorých charakter a rozsah bolo možné zistiť v rámci konania len znaleckým dokazovaním, pričom výsledkom takéhoto skúmania bol záver, že na vzniku tejto škody mali podiel ako strany sporu tak aj vonkajšie činitele pôsobiace nezávisle od strán sporu. Samotný podiel ostatných príčin nezávislých od pôsobenia strán tohto sporu predstavoval 65 %, a za tejto situácie bolo ťažké hovoriť o zodpovednosti tej-ktorej strany sporu za vedenie tohto sporu a jeho výsledok.

60. Navyše obe strany sporu pokračujúce v konaní boli oslobodené od platenia súdnych poplatkov pre celé konanie, vzhľadom k svojej sociálnej situácii a k odňatiu tohto oslobodenia počas trvania tohto sporu nedošlo, ani u jednej zo strán.

61. V neposlednom rade v prípade žalovaných súd prihliadol aj na ich vysoký vek (žalovaný v 1. rade bude mať v marci 83 rokov a žalovaná v 3. rade mala 79 rokov).

62. V priebehu konania pôvodná žalobkyňa v 2. rade, D. Z. svoj návrh zobrala späť a súd uznesením 9C/708/98 - 195 zo dňa 02.11.2006 konanie o jej návrhu zastavil, pričom rozhodnutie o trovách konania vymedzil konečnému rozhodnutiu. Aj v jej prípade súd uplatnil vyššie uvedené argumenty z hľadiska rozhodovania o trovách konania vo vzťahu k jej osobe.

63. Napokon z vyššie uvádzaných dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nepriznal náhradu trov konania ani štátu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v piatich vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“/).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.